

minister Harald Scavenius, at man fra dansk Side under ingen Omstændigheder maatte forholde sig passiv overfor Sagen. — Større Interesse har, deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem, Nutiden og Fremtiden. Jeg kan ikke se, at mine Udtalelser paa nogen Maade bidrager til at udviske Spørgsmaalet. Naar man har knæsat et Princip som det om den nationale Selvbestemmelsesret, og naar man har bestræbt sig for, som det ærede Medlem jo mener, at drage en saa ren og national Grænse som muligt, saa vil man alligevel ikke dermed kunne dæmme op for Folkesindet hverken Nord eller Syd for Grænsen. Jeg holder for mit Vedkommende meget stærkt paa, at der ikke kan være Tale om nogen som helst Tvangs- eller Voldsforskydning af Grænsen. Grænsen maa politisk og statsretlig i enhver Henseende anerkendes. Den ligger for saa vidt fast, deri har det ærede Medlem fuldkommen Ret, men jeg mener, at et Udtryk for hele den Tid, man lever i, maa dog vel være dette, at en Grænse kun kan bygges paa den levende Folkevillie, som den er nu, og den levende Folkevillie, som den vil være frem gennem Tiderne. Naar det ærede Medlem Hr. Schmidt giver Udtryk for sit Ønske om, at den nuværende Grænse maa blive flyttet mod Nord, saa haaber jeg bestemt og tror, at det ikke vil ske. Det vil i alt Fald ikke ske ad frivillig Vej. Derom var ogsaa den Diskussion, der forleden Aften fandt Sted i Studentersamfundet med det ærede Medlem Hr. Schmidt, der i denne Sag har en anden Opfattelse, et fuldstændig klart og utvetydigt Vidnesbyrd, som jeg for saa vidt hilser med Glæde.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Det ærede Medlem Hr. P. Munch mener, at den danske Gesandt, Hr. Kammerherre Bernhoft, vidste Besked, medens den mellemslesvigske Delegation opholdt sig i Paris og London, hvorimod Professor Vinding Kruse ikke vidste Besked. Jeg er ikke i Stand til direkte at modsige det ærede Medlem, men jeg kan sige, at de Erfaringer, jeg har fra et Aar forinden, berettiger ikke til den Paastand; thi Forholdet er det, at i 1919 vidste Kammerherre Bernhoft overhovedet ikke Besked om noget som helst i det slesvigske Spørgsmaal fra det Øjeblik, den danske slesvigske Delegation forlod i Paris i Marts Maaned indtil Præliminærfreden den 7. Maj. Han

vidste og rapporterede, at der var Danske dernede, der arbejdede i det slesvigske Spørgsmaal, og at der var en mellem-slesvigske Delegation, der havde faaet Tiladelse af det franske Udenrigsministerium til at komme derned. Ikke des mindre kom det ham fuldstændig overraskende, at man havde indsat en 3die Zone i Præliminærfreden. Og ikke nok med det, men fra Præliminærfreden og indtil Freden af 28. Juli vidste Kammerherre Bernhoft, heller ikke Besked om noget som helst, saaledes at Forholdet var det, at da den radikale Udenrigsminister den 30. Juli omsider efter omtrent en Maanedes Forløb havde en offentlig Debat her i det danske Folketing om det slesvigske Spørgsmaal, hævdede han Hypoteser, som var fuldkommen forkerte, om, hvorledes det var gaaet til, at Rømningsbestemmelsen og Afstemningen i 3die Zone var blevet slettet. Han havde 3 Hypoteser, og de var alle tre gale. Den ene var, at det skete med Overlæg fra Fredskonferencens Side, den anden, at der havde været et Mellemrum mellem Fremsendelsesbrevet og de endelige Traktatbestemmelser til den tyske Delegation, og den tredie, at der i Tiden mellem Memorandum'et og Fredstraktatsbestemmelsernes Overgivelse til Tyskland og Underskrivningen 8 Dage senere kunde have været gjort noget, men da vidste den danske Regering ikke Besked. Den kunde imidlertid udmærket have vidst Besked, dersom Kammerherre Bernhoft havde indsendt det Memorandum til de Tyske, hvori der stod, at Rømningszonen tænktes opretholdt, men at Afstemningen skulde falde bort. Det gjorde Kammerherre Bernhoft ikke — end ikke det gjorde han —, saaledes at den radikale Udenrigsminister den 30. Juli, en Maaned senere, var fuldstændig desorienteret i dette Spørgsmaal, ligesom hans Gesandt havde været det. Hvis man derfor vil dømme efter tidligere Erfaringer, er der ingen særlig Grund til at fremhæve den danske Gesandts Velunderrettethed fremfor Professor Vinding Kruses.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. P. Munch har Ordet for en kort Bemærkning.

P. Munch: Det ærede Medlem Hr. Holstein forfægtede nu den Anskuelse, at Kammerherre Bernhoft i Foraaret 1919, efter den danske Delegations Afrejse fra Paris, ikke vidste Besked om, hvad der foregik. Naar dette muligvis til en vis Grad har været Tilfældet, beror det paa, at der af andre danske Repræsentanter dernede paa det Tidspunkt dreves en Underhaands-